

Пропозиції
Державної податкової служби України
до проєкту Закону України «Про засади державної підтримки нових
інвестицій в Україні»,
внесеного на розгляд Верховної Ради України народним депутатом
України Соболевим Сергієм,

реєстраційний номер 3201 від 12 березня 2020 року,

до першого читання

1. Проєкт Закону України «Про засади державної підтримки нових інвестицій в Україні» (далі – законопроект) Державною податковою службою України не підтримується.

2. Законопроект є спеціальним законодавчим актом, яким пропонується встановити основні правові та організаційні засади державної підтримки нових інвестицій в Україні, зокрема:

визначити принцип надання державної підтримки нових інвестицій;

встановити порядок затвердження та зміст Державної програми підтримки нових інвестицій;

визначити статус Державного агентства підтримки нових інвестицій, у тому числі обсяги його компетенції та сферу діяльності;

визначити підстави та порядок укладання, внесення змін, розірвання інвестиційної угоди;

визначити види програм стимулювання нових інвестицій;

встановити та застосовувати у випадках і порядку, визначеному законопроектом, особливості оподаткування під час здійснення інвестиційної діяльності;

встановити пільгове оподаткування податком на прибуток підприємств, на доходи фізичних осіб, на додану вартість, на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та плати за землю.

Щодо встановлення та застосування у випадках і порядку, визначених законопроектом, особливостей оподаткування під час здійснення інвестиційної діяльності

Законопроектом запропоновано затвердження постановою Кабінету Міністрів України державної програми, яка, зокрема, визначатиме програму податкового стимулювання нових інвестицій, що буде поширюватись на податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, «податок на нерухоме майно, відмінного від землі», «податки (плати) за землю, відмінну від земель сільськогосподарського призначення».

Слід зазначити, що назви місцевих податків не відповідають переліку податків, встановлених статтею 265 Кодексу, згідно з якою податок на майно складається з: податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку, плати за землю.

Крім того, пропозиції щодо загального поширення програми податкового стимулювання нових інвестицій на місцеві податки (пункт 21.1 статті 21 розділу IV, пункт 24.1 статті 24 розділу IV законопроекту) не узгоджуються із нормами законопроекту, якими передбачено, що податкове стимулювання за рахунок місцевих податків не надається, якщо інше не встановлене Державною інвестиційною програмою (пункт 21.2 статті 21 розділу IV законопроекту).

Разом з тим розділом IV законопроекту визначаються порядок та умови, відповідно до яких передбачається звільнення від сплати податків, надання податкових канікул підприємствам отримувачам інвестицій та інвесторам.

Крім того законопроектом передбачено, що ступінь податкового стимулювання підприємства буде встановлюватися Державним агентством підтримки нових інвестицій залежно від кількісних, якісних та цінкових критеріїв нової інвестиції, а також максимально дозволеного розміру сукупної державної підтримки, встановленого Державною інвестиційною програмою (абзац другий пункту 22.1 статті 22 розділу IV законопроекту).

Вказані пропозиції не відповідають вимогам Кодексу, оскільки відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулює Кодекс, який, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Водночас будь-які питання щодо оподаткування регулюються Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять виключно положення щодо внесення змін до Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства (пункт 7.3 статті 7 Кодексу).

Також пунктом 7.4 статті 7 Кодексу встановлено, що елементи податку, визначені пунктом 7.1 статті 7 Кодексу, підстави для надання податкових пільг та порядок їх застосування визначаються виключно Кодексом.

При цьому згідно з пунктом 2.1 статті 2 Кодексу зміна положень Кодексу може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до Кодексу.

Отже, питання встановлення особливостей оподаткування підприємств отримувачів інвестицій та інвесторів можуть бути врегульовані виключно Кодексом, шляхом внесення до нього відповідних змін.

Також, слід зазначити, що відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України органам державної влади, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи

іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Згідно з вимогами частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, зокрема, визначається надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Крім того, вказані законодавчі пропозиції ставлять у нерівні умови інших платників податків, що є порушенням загальних гарантій прав підприємців, передбачених статтею 47 Господарського кодексу України.

Реалізація пропозицій щодо запровадження податкових пільг для окремої категорії платників не створює сприятливих умов для стабілізації фінансового стану цих платників, здешевлення продукції, а призводить до зловживань у процесі користування такими пільгами, ускладнення адміністрування податків і, крім прямих втрат бюджету, потребує додаткових витрат державних коштів для здійснення контролю за дотриманням відповідних умов надання пільг.

Разом з тим пільгове оподаткування, встановлене у спосіб, запропонований законопроектом, суперечить основним принципам побудови системи оподаткування, визначеним статтею 4 Кодексу, зокрема рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, забезпечення однакового підходу до всіх платників податків.

Таким чином, підтримку окремої галузі (категорії платників) доцільно здійснювати не за рахунок надання податкових пільг, а шляхом розробки відповідної державної програми з визначенням конкретних джерел її фінансування.

При цьому частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України встановлено, що до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Однак до законопроекту фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій щодо джерел покриття втрат бюджету не надано.

**Голова Державної податкової
служби України**

Сергій ВЕРЛАНОВ